

ANDREJ BLATNIK

Dve zgodbi

Dan osamosvojitve

To je zgodba, ki mi jo bo povedal papá, ki bo še dolgo vedel, kako je bilo v davnih časih brez mene in tebe, v časih, ko od neznanca na ulici nisi smel vzeti bonbončka, ker je bil prav gotovo zastrupljen, v tistih časih, ko so imeli bonbončke samo neznanzi na ulicah, pa jih nisi smel jemati, če si hotel preživeti, to je zgodba s konca tistega časa in moraš jo slišati, poslušaj jo, da jo boš predal svojim otrokom, ko pride pravi čas. Zato ti jo bom zaupal, in govorila bova zadržano, previdno, s pridušenim glasom, kakor pritiče tistim davnim dnevom, in ozirala se bova prek rame, ali ni morda tam kdo, ki vleče na ušesa, kar mu ne gre.

Bil je zraven, mi bo povedal moj papá, prav tam je bil, v prvih vrstah, čisto spredaj, in zamašek, ki je brez pravega nadzora poletel z ene številnih steklenic penine, je zadel prav njega, ko se je s stežka priborjenim kozarcem pririnil pod oder in se iztezal proti prizorišču, in mu nad oko zarisal črnkast hematom. Da bi nesreča ne samevala, kot ji pregovor ne dopušča, je od presenečenja popustil krčeviti prijem in kozarec se je na asfaltu razčesnil v drobne kosce, papá pa je, ko je lovil ravnotežje, omahnil, se naslonil na iztegnjeno dlan in se zazrl v krvavi ris na dlani, ko so se ljudje toliko razmaknili, da je lahko vstal.

Bilo je nekaj vreščanja, nihče ni pričakoval krvi, ne na dan, ki so ga čakali iz leta v leto, iz roda v rod, iz življenja v življenje, vsi so vedeli, da je mogoče, a nihče ni pričakoval, pa se zgodi, se zgodijo take reči, sicer pa to ni nič hudega, nič hudega ni, so govorili vsi okrog njega, in navsezadnje je to rekel še papá, kaj pa je hotel, nič hudega ni, je rekel, in ljudje so se zasmejali, pričeli so ga trepljati po ramenih, nič hudega, nič hudega ni, so kričali vsevprek, njemu pa je kapljalo iz dlani in tudi skelelo je, nič hudega ni, je govoril s stisnjenimi zobmi, ponavljal je kar naprej, in potem je vzel ponujeni kozarec žganjice in zvrnil ga je vase, naglo, kot je le šlo, in res se mu je pričelo zdeti, da mora biti res, če govorijo vsi, in on z njimi, da ne more biti nič hudega, čeprav ga čudno skeli v dlani.

Ob drugem kozarcu mu je postalo že povsem jasno, da ni nič hudega, prav res ne, če je bilo kaj hudega, je bilo prej, zdaj pa ne več, in več ne bo, in zato se

ni preveč branil, ko ga je tista punca pričela poljubljeni, bilo je precej sprejemljivo, precej poljubljanja vsenaokrog, taki časi pač, kakršnih še ni bilo in jih morda tudi ne bo več, če se vsi poljubljajo, se ti težko zadržuješ, še zlasti če je zraven kakšna taka, ki te sploh ne zadržuje, kje pa, nasprotno, celo polaga ti roko na tvojo črnavko, polaga tako pogosto, da se bolečina pobere in jo zamenja neki neznan, neki prijeten in nov občutek. In zato se papá ni upiral, nasprotno, ko mu je ta punca zašepetala, da tu je pa prav res gneča prehuda in da je celo v starem delu mesta, kaj mesta, prestolnice od nocoj, veliko skritih koticov, ki ždijo tam od nekda in od nekda čakajo na parčke, kakršna sta onadva. In zato je papá stopil za njo, zato se ji je pustil za roko popeljati v eno tistih temnih vež, ki so tam nemara prav zato, da ljudje izpuščajo ali vbrizgavajo tekočine, eno tistih vež, katerih gosto tkana tema zaslanja poglede, in saj veš, kaj se je zgodilo v tisti veži, take reči se zgodijo vsem, skoraj vsem, še zlasti na take dni, ki jih še ni bilo in jih ne bo nikoli več.

Ne spomni se prav dosti, mi bo pravil papá, ne ve prav natanko, kaj se je zgodilo z njim v tisti veži, hitro je šlo, hitreje, kot je mislil in želel, a zdelo se mu je lepo, prijetno, zdelo se mu je tako, kakor mora biti, če je zelo poseben dan, dan, kakršnega kdo prvič doživi, če ga seveda doživi, kajti zdi se, bo pripomnil papá, da so tudi taki, ki se jim ne zgodijo take reči, a taki, bo papá pristavil, pač ne vedo prav zares, brez česa so ostali, in takim potem morda ni zelo hudo, ne tako, kot bi jim bilo, če bi vedeli.

In spomni se, mi bo še povedal papá, edinole tega, kako ju je, ko sta pobrala svoje reči in sta odšla nazaj, pod osvobojeno nebo, nagovorila ženska, ki je za sabo vlekla z vrvjo povezane kartone. Oprostita, ali morda živita v škatli, ju je vprašala, in papá se spomni, kako je odkimal, spomni se, kako je pogledal svoji ženski v oči in videl, kako se polnijo z grozo. Potem pa mi dajta par stotakov, je pograbila kartonka, in papá se spomni, kako je brez obotavljanja segel v žep, kot da bi tam kaj bilo, pa ni bilo nič, vse je pustil na tistih mizah, kjer so točili šampanjec, nič ni bilo zastonj, niti na tak dan ne, ali je sploh kdaj kaj zastonj, če še na tak dan nič, spomni se, kako si je segel v žep in tam ni bilo ničesar, in njegova ženska ga je prijela za roko, ne, ne, je rekla, čeprav je že sam natipal, da ne, da ne bo šlo, čeprav bi morda hotel, da bi šlo. In spomni se, bo še nazadnje povedal papá, kako sta šla naprej s to žensko, to žensko iz veže, njegovo žensko za tisti večer, s katero bosta postala par, ne še takoj, ne še tisti večer, o ne, še kar nekaj časa bo minilo, ko se bosta prestopala drug okrog drugega in tuhtala, ali bi ali ne bi, ampak potem bosta izvedela zame in vendarle priznala, da sta par, bo zaključil papá, kako sta šla naprej in kako je za njima gledala ta ženska s kartoni, dolgo je gledala, potem pa je pričela razmeščati svoje kartone v veži, v tisti veži, ki sta jo onadva pravkar zapustila.

To je zgodba, ki mi jo bo povedal papá, ko ga bom povprašal, kako sem prišel na svet, in povedal mi jo bo tiho, kot da bi mu bilo nerodno, da je bilo, kot je bilo, da mu je tekla kri iz dlani in da ni našel ničesar, ko je segel v žep. In jaz ne bom razumel, zakaj mu je nerodno, kot ti ne razumeš mene, zakaj mi je

nerodno, ko ti pripovedujem to zgodbo, in kot tvoji otroci ne bodo razumeli tebe, ko bo prišel čas, da izvedo.

A to je še daleč, pustimo tebi to reč, pa se ukvarjaj z njo, ko bo čas. Zdaj prihaja druga zgodba, ne morem več zadrževati, moj dan se bliža. Prišel bom na svet, razveselil se bom pljuska zraka, ki mi bo vdrl v telo, vse bo drugače, kot je tu noter, vse neznano in veliko, drugače, to je dobro, ne more biti drugače kot dobro, in zakričal bom od sreče. Ženska, ki se jo bom navadil klicati mama, ampak to bo pozneje, veliko pozneje, bo sopla nekje zadaj, kaj je to? se bom spraševal, kaj se dogaja? zakaj ta glas ne utihne? in papá se bo sklonil k meni, dotaknil se me bo, prvič bom začutil to hrapavo, hladno kožo, ki bo potem še tolikokrat ob meni, čuden občutek bo to, ne neprijeten, samo čuden, ko je prej vse okrog mene utripalo in grgotalo, zdaj pa znenada tole. In nekaj mi bo rekel, pa ne bom razumel, kaj mi govori.

Papá. Papá. Tako bo, papá. Prišel boš v moje življenje, v njem boš, in veliko časa bom porabil, da se bom trudil razumeti tvoje zgodbe. Zgodbe iz davnih časov brez mene, iz časov, ko nisi smel vzeti bonbončka od neznanca na ulici, ker je bil prav gotovo zastrupljen.

POROKA